

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ Τ' ΑΪ-ΓΙΑΝΝΙΟΥ ΜΑΔΥΤΟΥ

Προσφυγική Σελήνη

29/8/18 18
ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΖΑΚΗ

Τις χαμένες μὰ ἀλησμόνητες πατρίδες μας; πού πέραν τοῦ Αἰγαίου ἄθελά μας ἔχουμε ἀφίσει, τίς χιλιότραγουδήσαν οἱ ποιητές καί τίς ζωντάνεψαν οἱ λογοτέχνες.

Μὰ κάθε μιὰ ἀπ' τίς ἀπλές καί τίς ἐπίσημες τίς μέρες πού ξημερώνει, μᾶς φέρνει πάντα νοερά στίς πόλεις μας καί τὰ χωριά, στίς θάλασσες καί τ' ἀκρογιάλια, στούς κάμπους καί τὰ βουνά, στίς λοφοσειρές καί τὰ ποτάμια, κι' ἀκόμα πιδ πολὺ στὰ περασμένα κι' ἀξέχαστα ἐκεῖνα χρόνια, τὴν πλούσια καί παραμυθένια νοσταλγική ζωή, στήν κίνησι καί στή χαρά.

Κι' ὅσο ἡ ξενιτεία τὴν νοσταλγία ὑποθάλλει, τόσο κι' ἐμεῖς ὄνειροπόλοι τῆς γενέτειρας πατρίδας—νοιώθουμε μ' ἀνείπωτη καί ἱερή συγκίνησι, ἀτέλειωτες τίς παραστάσεις στοῦ νοῦ μας νὰ προβάλλουν.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς κάθε λαὸς σὲ κάθε τόπο, ἔχει τίς πατροπαράδοτες γιορτές του, τὰ ἦθη καί τὰ ἔθιμα.

Ἔτσι καί οἱ κάτοικοι τῆς Μαδύτου, τῆς παλαιᾶς αὐτῆς πόλεως τοῦ Ἑλλησπόντου, πού κεῖται στήν Εὐρωπαϊκή ἀκτὴ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, εἴτε γιὰ ἀκραιφνέστερο εἶχαν τὸ ἐθνικὸ καί θρησκευτικὸ αἶσθημα, προσηλωμένοι πάντα πρὸς τὰ πατρία, εἴτε γιὰ τὴ πόλιν τους, ὁλότελα ἐλληνική ἀπ' τὴν ἀρχαία ἐποχὴ εἶχε μείνει ἀνόθευτη ἀπὸ κάθε ξενικὸ στοιχεῖο, τηροῦσαν μὲ θρησκευτικώτερο φανατισμὸ τὰ ἦθη καί τὰ ἔθιμα καί τελοῦσαν μὲ περισσότερη εὐλάβεια καί χάρη τίς γιορτές τους ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους.

Καί μιὰ ἀπ' τίς ἐπίσημες μέρες οὐ περνοῦσε στὴ Μάδυτο μὲ γιορτὰς καί πανηγύρια ἕως ἡ σημερινή: ἡ

29η Αὐγούστου, πού εἶναι ἀφιερωμένη στὴ μνήμη «τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Ἁγίου, ἐνδόξου, προφήτου, προδρόμου καί βαπτιστοῦ Ἰωάννου», ὅπως λέγει κι' ὁ Συναξαριστής.

Ὁ δημοφιλὴς αὐτὸς Ἅγιος, πού γιορτάζεται πολλὰς φορὰς τὸ χρόνο ἀπ' τὸν εὐσεβῆ ἑλληνορθόδοξο Χριστιανικὸ κόσμον, τιμῶνταν καί στὴ Μάδυτο πανηγυρικά καί μὲ ξεχωριστὴ πίστι καί εὐλάβεια, γιὰ τὴν ὁποία διακρινόταν ἄλλωστε οἱ Μαδύτιοι.

Στὴ Μάδυτο ὑπῆρχε ἐκκλησία πού τιμῶντανε στὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (καὶ παλαιότερα στοῦ Ἁγίου Γεωργίου), πού ἦταν ὁ καλλιπὴς τοῦ μεγάλου καί ἱστορικοῦ χωριοῦ. Ὁ Ναὸς ἦταν χτισμένος πάνω σ' ἓνα λοφίσκον γραφικόν, πού ἐδέσποζε στίς ἀπέναντι γειτονίες. Ἐφερνε χρονολογία ἀναικοδομήσεώς του τὸ ἔτος 1838. Ἐκεῖ μέσα ἐφυλάσσετο ἡ ἱστορική εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου πού εἶχε ἱστορηθῇ στὸ 1080. Τὴν εἰκόνα αὐτὴ τὴν ἔσωσε κάποιος καλόγερος Βαρθολομαῖος μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ὅταν οἱ Τούρκοι στήν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἔκαψαν τὸ μοναστήρι πού στεγαζότανε ἡ σεπτὴ εἰκόνα τοῦ Ἁγίου.

Μέσα λοιπὸν σ' ἓνα τέτοιο ἱστορικὸ καί ὑποβλητικὸ περιβάλλον λάβαινε χώραν κάθε χρόνο τ' Αἰ-Γιαννίου τὸ πανηγύρι. Ὁ Δεσπότης τῆς ἐπαρχίας Καλλιπόλεως καί Μαδύτου τιμοῦσε συνήθως τὸ λαμπρὸ καί πασίγνωστο τοῦτο πανηγύρι τῆς Μαδύτου, πολλὰς φορὰς μάλιστα τύχαινε νὰ λειτουργήσουν μαζὶ κι' ἄλλοι ἀρχιερεῖς ἀπ' αὐτοὺς πού παραθέριζαν ἐκεῖ, τέχνα καί θέματα τῆς εὐανδρῆς Μαδύτου.

Ἀπὸ βραδὺς ἐψάλλετο μὲ ἐξαιρετι-

κὴ κατάνυξι ὁ Μέγας Ἑσπερινός, γινόνταν ἔπειτα ὁλονυκτίς ἀγρυπνία καί τὸ πρωὶ τῆς ἡμέρας τῆς γιορτῆς ἐτελεῖτο μεγάλοπρεπὰ ἡ θεία λειτουργία μὲ συμμετοχὴ ὁλοκλήρου τοῦ ἱερατείου τῆς Μαδύτου.

Οἱ προσκυνητὲς δὲν ἦταν μόνο Μαυτιανοί. Ἀπ' ὅλα τὰ περὶχωρα συνέρρεαν ἀπὸ βραδὺς νὰ προσκυνήσουν τὴ θαυματουργικὴ εἰκόνα τοῦ Ἁγίου. Πρὸ πάντων δὲ ἀπὸ τὰ Ἀρδανέλλια καί τὸ Πένκιον (Ὁφρύνιον) τῆς Τρωάδος, πού τὸ ταξεῖδι τους στὴ Μάδυτο λάβαινε πάντοτε μιὰ γιορτάσιμη καί θαυματικὴ συνοδεία μὲ τὰ γρήγορα καί γραφικὰ ἱστιοφόρα.

Τὰ ὁλοκάθαρα αὐτὰ καῖκια μὲ τὰ φουσκωμένα ἄσπρα τους πανιά διέσχισαν τὸν «ἀγάρρουν» Ἑλλήσποντον, κατάφορτα ἀπὸ εὐλαβικοὺς προσκυνητὰς κι' ἄεραζαν κονιά στὸ μῶλον, μέσα στῆς Μάυτος τὸ γραφικὸ λιμάνι. Ὑστερα ἀπ' τὴν ἀπόβασιν ἀρχίζε ἡ συγκινητικὴ πομπὴ πρὸς τὸν ἐπάνω μαχαλᾶ πού ὀδηγοῦσε στὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἀπ' τὴν παραμονή, τὸ βράδυ, ἡ πόλις ἐπαιρνε ὄψη πανηγυρική. Ἡ κεντρικὴ πλατεῖα τῆς ὠμορφῆς Μαδύτου, ἡ «πιάτσα», ἀντὶ μὲ πυροτεχνήματα—ὅπως θὰ φεγγοβολοῦσε σήμερον—φωτιζότανε μὲ πυροσὺς πού λεγόταν «μασαλάδες», σὰν ἓνα εἶδος πυροφάνια.

Τὴν ἡμέραν τῆς γιορτῆς ἐπικρατοῦσε νηστεία κι' ἀπ' τοὺς ντόπιους κι' ἀπ' τοὺς ξένους προσκυνητὰς. Χρῆσι μαύρου κρασιοῦ δὲν ἔκαμναν. Οὔτε τρώγανε σταφύλια μαῦρα, οὔτε τὸ καρπούζι κόβανε κατὰ τὸν συνήθη τρόπο μὲ μαχαῖρι, εἰς ἐνδειξὴ τιμῆς καί σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἀποκεφαλισθέντα Ἅγιο-Γιάννην, εὐλαβούμενοι τὸ σεπτὸ (Συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα)

(Συνέχεια ἐκ τῆς α' σελίδος)

Τοῦ μαρτύριου Ἡ συρροή τοῦ κόσμου πρὸ ναὸ ἦταν πάντα, κάθε χρόνο, πολυάνθρωπη καὶ ἐπιβλητική. Κι' ὅστερα συνεχίζονταν τὸ πανηγύρι στὸν αὐλόγηρο τῆς ἐκκλησιᾶς ἢ καὶ στὰ φιλικὰ τὰ σπίτια.

Τὰ Τάματα, τ' ἀφιερῶματα τῶν προσερχομένων ἦσαν πολλὰ καὶ πλούσια στὴ θαυματουργή εἰκόνα τοῦ Ἀγίου. Κι' ἡ χάρις τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοὺς ἐκσπινε καλά. Θεράπευσε πολλὰς φορές τις ἀρρώστειες τῶν ἀσθενούντων καὶ γύριζαν ὅντις στὰ γειτονικά χωριά τους. Γιατὶ εἶχαν πίστη σὰν καὶ κείνη ποὺ ζήτηγε ὁ γλυκὺς Ναζωραῖος ἀπ' αὐτοὺς ποὺ θεράπευσε.

29/5/49

Κι' ὁ τότε χρόνια πέρασαν πολλά! ὡς σὰν ὄνειρο νὰ μᾶς φαίνεται πιά ἡ ἐποχὴ ἐκείνη. Κι' ὅμως εἶναι πραγματικότης. Ὁλόκληρα τριάντα χρόνια ἀπ' τὴ μοιραία κείνη καταστροφὴ τῆς ὁμορφῆς τῆς Μαῦτός μας στὰ 1915. Μὰ ἡ ψυχὴ τῶν παιδιῶν τῆς ἐφ' ὅσον ἡ πνοὴ ὑπάρχει, ἀνθίσταται καὶ καρτερεῖ. Γιὰ σύνθημά τους ἔχουν «τὰ ἀρχαῖα κρατήτω»!

Κι' ἔτσι πάλι σήμερα ὁ ἀντίλαλος τῆς μεγαλόφωνης καὶ λαμπρῆς πανηγύρης τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου θ' ἀντηχῇ. Ὁ λαὸς πρὸς ἀγευστικὰ ἀκροατήρια τοῦ Ἐλλησπόντου μὰ, στὴ σκηνὴ καὶ ἀκραιφνέστερη ἐκκλησιᾶ τῆς Μαδύτου παρὰ ἡ Νέα Φιλαδέλφεια, τὴ νύκτα παρόντα. Μὰ τὴ δροσίαν πρωτὶ πρωτὶ θὰ ἐκινήσουν ἀπ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς Πελοποννήσου οἱ Μαδύτιοι, οἱ Δαρδανελιώτες, οἱ Καλλιπολίτες κι' οἱ ἄλλοι παντοφωῖται καὶ θὰ φθάσουν στὴν καὶνοφανή σκέπη τῆς ἱστορικῆς καὶ θαυματουργικῆς εἰκόνας τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, γιὰ νὰ τιμωρῶν τὴ χάρις καὶ τὴ βοήθειαν τοῦ Ἀγίου, ποὺ εἶναι «μειζων ἡ βοήθεια», μεσίτης καὶ βοηθός. Τότε μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τους ἀδραματισθοῦν τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀποστολῆς Μαδύτου καὶ θὰ εὐχηθῶν, ἀπὸ τὰ μύχια τῆς καρδιᾶς τους ἀρθῇ πάλι λυτρωτικὸ «τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου», ποὺ θὰ χάριση πιά γιὰ πάντα τ' ἅγια ἐκεῖνα μέρη τὴν ἀγαθὰ τῆς ἐνδοξῆς Ἑλληνικῆς Πατριδας.

MIX. XP. KATZAKHS

Ἡ ἐορτὴ τῶν Μαδυτίων

Τὴν προσεχῇ Κυριακὴν 29ην Ἀυγούστου ἐορτὴν τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου πανηγυρίζει ὁ ἐν τῇ Ν. Μαδύτῳ (παρὰ τὴν Ν. Φιλαδέλφειαν) ἱερὸς ναὸς Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ὅπου εὐρίσκεται ἡ ὑπερ 700 ἐτῶν βίον ἀπαρριθμοῦσα ἱστορικὴ καὶ θαυματουργὸς εἰκὼν τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Ἀπ' ἑσπέρας τελεσθῇσεται Μέγας Ἑσπερινός, τὴν ἀπομένην πανηγυρικὴν λειτουργία μὲτ' ἀρτοκλασίας

29/8/49

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ